

Молодий комунар

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 11 квітня 1987 року

№ 44 (3863).

Ціна 2 коп.

Завершує с я ударна трудова вахта, присвячена XX з'їзду ВЛКСМ, який почне свою роботу в Москві через чотири дні.

СЬОГОДНІ ПОПЕРЕДУ:

Підбито підсумки обласного соціалістичного змагання молодих доярок у першому кварталі нинішнього року, присвяченого XX з'їзду ВЛКСМ. Ось хто сьогодні попереду:

Надія ЖИВОТОВСЬКА з колгоспу імені Шевченка Ульяновського району, яка надоїла по 1357 кілограмів молока від корови.

Лідія КУЖЕНКО з колгоспу «Союз» Знаменського району — 1236.

Валентина МЕЛЬНИК з колгоспу імені Ульянова Кіровоградського району — 1146.

Ольга КРИВЕЯ з колгоспу імені Шевченка Ульяновського району — 1119.

Світлана БРУНЬ з колгоспу «Мир» Гайворонського району — 1086.

Валентина ШАШЛО з колгоспу імені XX з'їзду КПРС Онуфріївського району — 1054.

Надія КРИСЬКО з колгоспу імені Куйбишева Гайворонського району — 1008.

Світлана НАЙДА з колгоспу імені XX з'їзду КПРС Онуфріївського району — 1002.

Надаючи виключно важливого значення соціалістичному змагання молодих доярок, мобілізації юнаків і дівчат на виконання рішень XXVII з'їзду КПРС, реалізації Продовольчої програми, обком ЛКСМ України спільно з редакцією газети «Молодий комунар» вирішили преміювати П'ЯТЬОХ переможців трудового суперництва молодих доярок області за підсумками 1987 року цінними подарунками. Їм буде також вручено Почесні грамоти обкому ЛКСМ України та редакції.

Тетяна ВЕРЕЗНЮК з колгоспу імені Ульянова Маловисівського району — 1001.

Ірина ЖУРАВЛЬОВА з колгоспу імені Леніна Знаменського району — 965.

Світлана ХИЖНЯК з колгоспу «Первое мая» Маловисівського району — 942.

Катерина ГОНДЮК з колгоспу імені XX з'їзду КПРС Онуфріївського району — 937.

Раїса ХВАСТА з колгоспу імені Шевченка Новгородківського району — 906.

На приз виклику

Триває соціалістичне змагання на приз виклику між комсомольсько-молодіжними колективами доярок колгоспу імені Ульянова Ульяновського району та колгоспу «Мир» Вішньовського району. Переможцем трудового суперництва, присвяченого XX з'їзду ВЛКСМ, вважатиметься той КМК, котрий за період з 15 лютого по 15 квітня — дня відкриття комсомольського форуму — досягне вищих надій на корову.

Інші успішніші працюють молоді доярки колгоспу імені Ульянова, очолювані Людмилою Танасюк. Вони надоїла від кожної корови по 385 кілограмів молока.

Змагання вступило в завершальну фазу. Колектив-переможець його буде нагороджений грамотою обкому ЛКСМ і цінним подарунком — прапориною машиною.

Л. БУРАН, працівник редакції районної газети «Ленинець», м. Ульяновна.

Слова додержали

На Побузькому шкелетному заводі підбито підсумки передз'їздовського соціалістичного змагання КМК підприємства. Період у трудовому суперництві на честь XX з'їзду ВЛКСМ здобула комсомольсько-молодіжна бригада токарів ремонтно-механічного цеху (бригадир М. Бєлінський, групкомсорт Ю. Дяченко). Молоді виробничники дали слово викопати план двох кварталів до дня відкриття комсомольського з'їзду. І додержали його.

В особистому змаганні попереду йде молодий плавильник Євген Черкавий. Ударно трудяться робітники І. Стадник, В. Коваль та інші.

Нині КМК заводу очолюють трудове суперництво серед комсомольсько-молодіжних колективів Голованівського району. Наш кор.

Бачать в «Дружбі» перспективу

«У весни свої прикмети, свій настрій і надії. У весни, якщо хочете, своє кредо — робота. Та, що до сьомого поту, та, що зветься хліборобськими буднями...». Такими чи приблизно такими були перші слова, почуті від голови колгоспу «Дружба» Онуфріївського району В. І. Кундіча. І не було в них навіть натяку на пишномовність чи хизування, скоріше навпаки — вчувалася тривога. За оперативність проведення весняного комплексу, а значить, і за долю врожаю. Зрозуміло: весна запізнилася. Ще й досі у лісах і балках, що густо помережили Придніпров'я, біліє сніг.

— За таких умов рахувати доводиться не дні, а години, — розповідає головний інженер господарства О. Ф. Грабовий. — На це ми й націлюємо механізаторів, водночас підкреслюючи важливість

проведення всіх робіт на високому агротехнічному рівні.

У конторі колгоспу готувалися до проведення засідання правління. Останнього перед масовим виходом у поле. Головні спеціалісти вивчали карти полів, прикидали, на які площі і коли можна буде вивести техніку. Обов'язково враховувалася можливість маневрування потужними тракторами, ґрунтообробними і сівальними агрегатами. Це надзвичайно важливо, адже засіяти доведеться майже дві тисячі гектарів.

— Найбільшої уваги потребують нинішнього року соняшник і кукурудза, цукрові буряки, — підкреслює В. І. Кундіч. — Тому й доручили вирощування цих культур підрядним механізованим ланкам.

Усі три колективи без перебільшення можна назвати молодіжними. Лан-

ка по вирощуванню кукурудзи, очолювана комсомольцем Олександром Калашником, має статус КМК офіційно, а колективи Валерія Вербенка та Геннадія Пивовара борються за це право. Власне, перепусткою до мети для обох ланок, як пояснив голова правління, стане вирощування запланованого врожаю: по 19,5 центнера насіння соняшнику з гектара і 270 центнерів цукрових буряків.

І все ж найскладніше завдання стоїть перед Олександром Калашником та його товаришами: на кожному з 600 гектарів виростити і зібрати по 43 центнери зерна кукурудзи. Це, так би мовити, в перспективі. Є й проміжний фініш — 15 квітня, день відкриття XX з'їзду ВЛКСМ. До цієї дати комсомольці Микола Гринчак, Василь Сухорукій, Микола Гладкий та

Анатолій Грабовий зобов'язалися закрити вологу на всій площі, відведеній під кукурудзу, посіяти ранні ярі — овес, ячмінь та горох.

...Разом із секретарем комітету комсомолу колгоспу Віктором Потіцьким прямуємо на тракторний стан. Він розташований відразу за Дерівакою, на чималому пагорбі. Тракторний стан зустрів не звичайно тишею.

— Припізилися, — посміхнувся молодий механізатор Микола Гладкий. — Хлопці щойно вирушили на закриття вологи. Тепер працюватимуть аж до смерання...

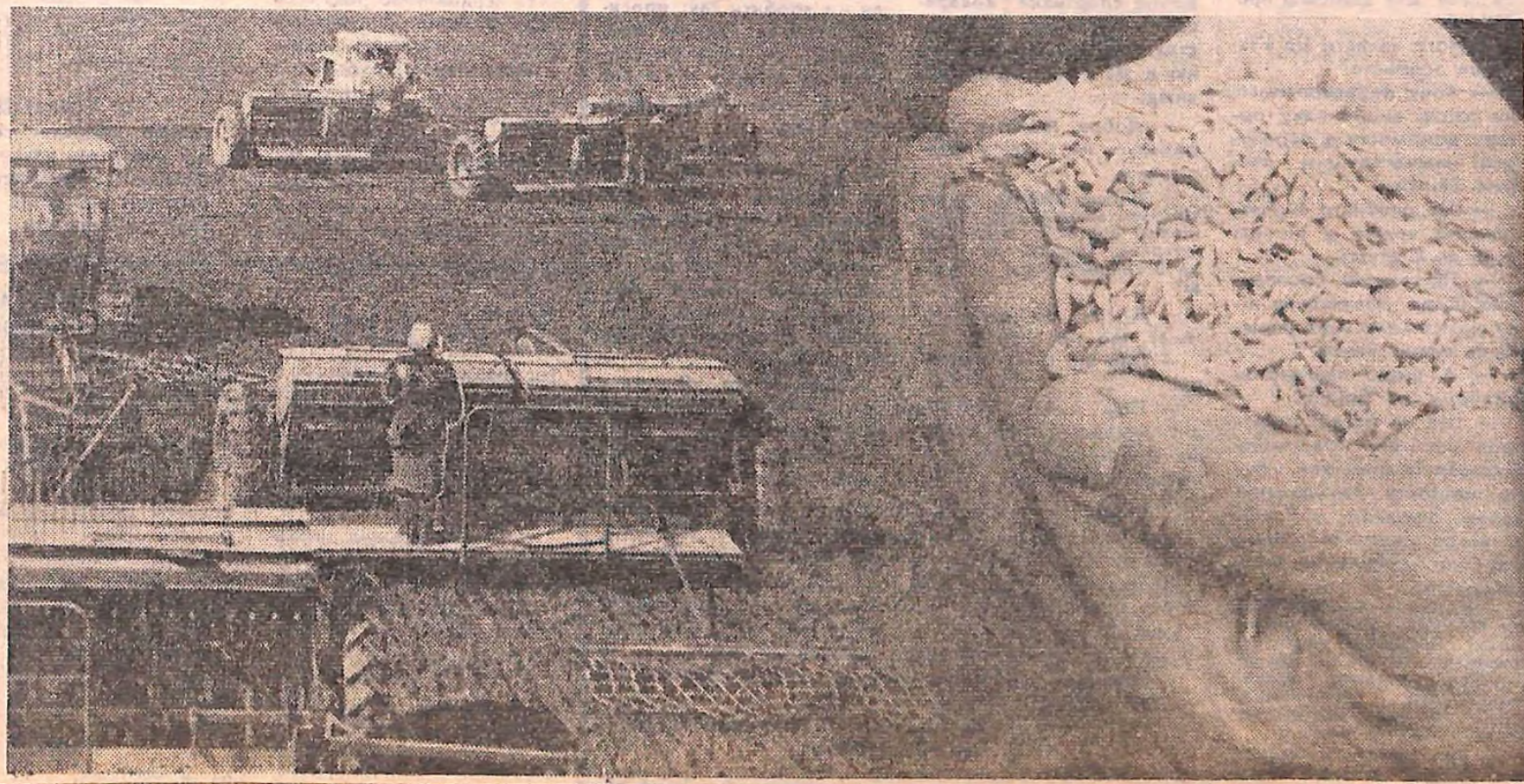
У повному складі механізовану ланку кукурудзодів Олександра Калашника того дня ми так і не побачили. Зрадівши погожій днині (чи не першій нинішньої весни), хлопці дружно працювали в полі.

...А засідання правління закінчилося як ніколи оперативно. На ньому було вирішено скоротити строки проведення весняного комплексу вдвічі. Для цього терміново створювалася друга зміна із колгоспників, котрі працюють на інших роботах, але мають фах механізаторів.

М. ЧЕРНЕНКО, спецкор «Молодого комунара», Онуфріївський район.

На знімках: секретар комітету комсомолу Віктор ПОТІЦЬКИЙ серед молодих механізаторів. На період весняної сівби він вирішив сісти за кермо автомобіля: агрегати за роботою.

Фото В. ГРИБА.

БІЛЯ телефону в Новомиргородському райкомі комсомолу чергував делегат Валерій ВИСОЧИН — механізатор колгоспу імені Чкалова. Дзвонить заступник голови колгоспу імені Чкалова Олександр ПІДДУБНИЙ: — Валерію, є прохання чітко вияснити, що буде вирішено із фінансовою самостійністю перинних. Чи спускається ті ж широкі повноваження і до перинних — мати свій фонд і вільно ним розпоряджатися?

— Наскільки мені відомо, це питання передано із з'їзду комісією вже занесено до проекту змін у Статуті. Але для себе неодмінно помічу в блокноті ще раз і коли повернуся, зразу ж розкажу, як вирішилося питання.

Кіровоградського району) на відсутність дзвінків не скаржився.

— Алло, дзвонить секретар учнівської комсомольської організації Першозаванівського восьмичлассного школи Віталію, а як ви ставитеся до того, щоб комсомольські організації учнів і вчителів об'єднувати в одну?

— Важко це недоцільним. Я вже бачу, як з'являються поля впливу навіть при такому злитті. Адже багатифункціональність комсомольських вождів так і залишиться. Значить, страждатиме справа виховання і молодших, і старших спільно.

— Валерій ВОЙЧУК, працівник колгоспу «Україна». Як підвищити авторитет нашої Спілки?

— Питання з питань, як кажуть, але відповім конкретно: лише через під-

Адже комсомольський працівник така ж молода людина, як і будь-хто з його ровесників.

— Галина ШАЛАПКО, Вільшанський райком комсомолу. Фінансова самостійність перинних — важливе питання комсомольської роботи. Це побажання з'їзду — вирішити його позитивно. Неодмінно поінформуйте, чого чекати перинним.

— Обов'язково.

Вільшанський райком комсомолу. Біля телефону рільник колгоспу імені 40-річчя Жовтня Тамара МАЛКОВА.

— Сімийний підряд мене цікавить. Це дазвонить механізатор колгоспу «Аврора» Олександр ДРАНДАЛУШ. Як ви особисто ставитеся до цієї форми господарювання?

— Я, Олександр, взага-

ки і запитання, що стосуються проблеми дозвілля молоді, ставлення комсомольців до своїх доручень, обов'язків.

В Олександрійському райкомі комсомолу дзвонить член машиніст електровоза шахти «Світлопільська» виробничого об'єднання «Олександрія-Вугілля» Володимир ПУШКАРЬОВ. Найцікавіша пропозиція надійшла письмово від секретаря комітету комсомолу ремонтно-транспортного підприємства райагропрому Геннадія ПАВЛЕНКА: «Володимире, довідався в Москві, як можна придбати футбольну форму для команди, бо в магазинах по перерахунку це неможливо зробити, тільки готівкою. Мас ж бути якийсь вихід?»

Гайворон. На дзвінок відповідає учень міської десятирічки № 5 Вадим НАМІНСЬКИЙ. Перший дзвінок — від ветерана комсомолу, учителя Солгутаєвської середньої школи САВКОБОІ Лесі Маринівни.

— Вадиме, насамперед, бажаю тобі щасливої дороги до Москви! А зараз хочу запитати: що ти відчуваєш перед поїздом?

— Бути представником шкільної комсомолки області — це почесно, але й відповідально.

— Саме це я й хотіла від тебе почути. А якщо слово доведеться говорити з високої трибуни, про що воно буде — ти думаєш про це!

— Звичайно. Проблема розвитку самоуправління, найдієвіші шляхи боротьби з формалізмом у школі.

— Звертаються до тебе, Вадиме, восьмичлассники Кіровоградської десятирічки № 24. Як ти думаєш — чому тебе вибрали делегатом на з'їзд?

— Я сприймаю це як виявгороду комітетові комсомолу нашої школи, а не мені особисто. Досвід роботи нашої десятирічки по організації позакласної діяльності і розвитку пізнавальної активності школярів відомі в області й республіці. Хочу цим досвідом поділитися із ровесниками під час комсомольського форуму.

— Алло, це Гайворон? Добиваю до вас із Світловодська, заступник секретаря комітету комсомолу середньої школи № 10.

— Слухаю.

— Нашим школярам хочеться познайомитися з делегатами області від шкільної молоді. Вирішили це зробити так: просимо, щоб ти написав нам, про що ти хотів би сказати на з'їзді...

— Я зараз можу з вами поділитися...

— Ми. Запитань у нас багато, та й на всі зараз не відповіси, бо є, наприклад, і про враження від з'їзду, про думки, які виникнуть у Москві. Та ми хочемо поведсти листування й з іншими делегатами XX з'їзду ВЛКСМ. Погодишся!

— Це цікаво. Я ще з комсомольцями всієї школи не листувався.

— Бажаємо тобі щасливої дороги!

Чимало пропозицій, побажань, порад висловили учасники розмови по «прямому телефону». На жаль, всі ми не можемо винести на сторінки газети. З ними делегати поїдуть на з'їзд і, сподіваємось, не залишать без відповіді жодного учасника розмови, чи запитують, просять про щось погубуватись чи просто навідатись у гості, щоб поділитись враженнями.

Тож щасливої вам дороги до зоряної Москви, делегати XX комсомольського з'їзду!

Розмови по «прямому телефону» записали І. КУЦЕНКО й В. БОНДАР.

«Алло, делегат? Записуй доручення...»

— І ще: що в нас буде вирішено по клубах за інтересами?

— Райком комсомолу, знаю, нині продовжує поширювати анкету серед перинних якраз із цією ж метою — дізнатися, якими б комсомольці та неспілкувана молодь хотіла їх бачити і які конкретні пропозиції має. Якщо після з'їзду я зможу запропонувати щось нове — справа піде, думаю, ще живіше.

Питання від водія транспортної контори облспінспілки Василя МОСЯЛЕВСЬКОГО:

— Чи вважав ти себе здатним досягти реалізації всіх висловлених доручень і пропозицій? Тобі як делегатові?

— Зразу скажу — вже сьогодні я настроївся на серйозну роботу у Москві. Ретельно нотував і думки з цього ж приводу, що прозвучали на останньому пленумі райкому комсомолу. Знаю, що всі бажані не матимуть реальної нагоди виступити з ними чи іншими питаннями прямо зі з'їздушньої трибуни — для цього працюватимуть дискусійні центри. От на них я й буду розраховувати.

— Ним ти себе усвідомлюєш як делегата?

— На такі питання дуже важко відповідати. Звісно, не тим, ким я був ще вчора. Адже честь честю, але на мені вже тепер, ще до поїздки на з'їзд, лежить відчутний вантаж — наказів, доручень, прохань. Хочу привезти відповіді на всі. Після з'їзду, це вже тепер знаю напевно, ще більшу увагу приділятиму суто спільчанинській роботі. Щоб не вважав, може, дехто, що тільки й активіста, що разом із його зораними гектарами...

Делегата від НОВОУКРАЇНСЬКОГО комсомолу Тетяну ПРУЖИНУ покликала до телефону заступник секретаря комітету комсомолу Світловодської СШ № 10. Шкільного активіста цікавило багато, але найцікавішим делегатові видалися питання суто внутрішні. Снажимо, про те, чи ПОСАДА ПЕРШОГО СЕКРЕТАРЯ Є ДОРУЧЕННЯМ, ЧИ РОБОТОЮ.

— Зовні все досить просто: першого секретаря обирають, значить, йому доручають... цю роботу. Так, специфіка саме в цьому — після обрання першим секретарем починається проста робота. Ось чому так важливо не помилитися у пропонуванні кандидатур на це місце!

Делегат Віталій ЗАВІНА (учитель Сосонівської СШ

Позаду заочні делегатські прийоми. Так, мова про конкретне: «Молодий комунар» заздалегідь повідомляв, що 8 квітня кожен бажаний матиме можливість спітати у делегатів XX з'їзду ВЛКСМ про все, що здається наближеним, спірним, незрозумілим, — спитати і зажадати конкретної відповіді або реакції тут же чи після завершення роботи з'їзду, висловити побажання. Були надруковані телефони та прізвища делегатів, які протягом двох годин були на «прямих телефонах».

Отже, пропонуємо нотатки зі своєрідних заочних делегатських прийомів.

вищення авторитету комсомольського активу. Це дасть комсомолу довіру, зникнуть випадки (трапляються вони, мабуть, Валерію, й у вас), коли комсомолат пригадують старші лише тоді, коли є потреба в якихось ледь не підсобних робітниках...

Вихователь дитсадка колгоспу «Україна», член комітету комсомолу господарства Людмила ТАРАСОВА, поцікавилася, ЯК ІДЕ ПЕРЕБУДОВА В КОМСОМОЛЬСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОГО ДЕЛЕГАТА.

— Діємо за такими основними напрямками: довір'я, самостійність, контроль. Попервах це не завжди ефективно, але довести швидко до наслідків. Дітям дуже подобається бачити себе повноправними господарями поселення. Це значить також і обов'язкову відсутність будь-якого тиску з боку старших.

Делегат Микола ЦИГУЛЬСЬКИЙ (Кіровоградський міський ЛКСМУ) пошкандував, що ті, хто питає про його особисті плани на з'їзді, не побажали назвати себе. Але відповіді прозвучали.

— Чого чекаєш від з'їзду як особистого?

— Хочу пересвіднитися, чи готові вищестоящі органи допомогти в перебудові нижчестоящим ланкам Спілки.

— Що особисто ви пропонуєте внести у вигляді змін до Статуту?

— Підтримую пропозицію щодо обмеження віку комсомольських керівників вищих ланок.

— А щодо «валового» прийому до Спілки?

— Ще на посаді секретаря комітету комсомолу боровся із цим, хоч і було непросто. Так думаю і тепер. Зрештою, у Статуті щодо «валу» і раніше не було привільних формулювань...

— Питання делегату Павлу МАЛОМУ (обком комсомолу). Прізвища свого не називаю. Як би ви поставилися до такого комсомольського працівника, який танцює брейк чи просто любить рок?

— Без осуду, звичайно.

ПРИЧЕТНІ ДО ПОДВИГУ

Н АША стенова Кіровоградщина шороку чекатиме й урочисто святкує День космонавтики. В нас народився й виріс дідусь Герой Радянського Союзу Л. І. Попов, зоряний солдат, який кілька разів здійснював довготривалі космічні польоти.

Нині хочу розповісти ще про двох людей, яких єдиною Кіровоградщиною і мрія про життя на далекіх міжзоряних світах. Вони мають безпосереднє відношення до освоєння перших космонавтів країни.

Майбутній «Космонавт-2» Г. С. Титов починав службу льотчиком-винишувачем у гвардійському полку, яким командував Герой Радянського Союзу, прославлений ас лєнінградського неба В. А. Мацишев. Василь Антонович — наш земляк, вихованець комсомолі заводу «Серпівна зірка».

Радіожурналіст М. Фролов взяв тоді у молодого льотчика інтерв'ю. Він сказав, що їх парадним літ з історією цієї бойової частини — вона була відомою на Ленінградському фронті і молоді льотчики вишавували тим, що їм випала така велика честь — служити в ній.

«Тут льотчики дуже довіряли», — розповідав лейтенант Герман Титов, — вони допомогли нам освоювати нову техніку дуже допомогли. Я сказав би, що у нас всі добре літають... Основні труднощі нас чекали при посадці. Це найвідповідальніший момент, відомі всім з льотної практики. Можливо, надалі будуть труднощі, пов'язані з висотними польотами. Ну, а поки ми ще нічого особливого не відчуємо. Відмінні літаки, відмінні...»

Радіожурналіст звернув увагу на скромність льотчика, на те, що він мріяв про висотні польоти, але не знав, що чого жде у майбутньому випробування під час космічного рейсу протягом двадцяти п'яти годин. Г. С. Титов довідав, що людина повністю зберігає працездатність у космосі, тоді також підтвердилась надійність ракетно-космічного комплексу «Восток».

Вже через роки, у своїй книзі «Голуба моя плачеш», Герой Радянського Союзу Г. С. Титов з теплою згадує про своє навчання і працю життя у лєнінградському гарнізоні, свого командира полку.

14 червня 1963 року весь світ облетіла звістка про нове досягнення радянського народу в освоєнні космосу — на кораблі «Восток-5» піднявся до зірок громадянин СРСР підполковник Валерій Федорович Биковський. П'ять діб (119 годин і 6 хвилин) тривав цей політ — на той

час то був рекорд праці людини в умовах космічного руху.

Схожа стежка привела і Валерія Биковського в загиб космонавтів. Навчаючись у середній школі, він закінчив Московський аероклуб. Продовжив навчання у авіаційній школі, у Качинському військовому авіаційному училищі. 1955 року прибув у авіаційну частину, якою командував Герой Радянського Союзу Георгій Гордіонович Голубев.

Згодом Биковський у розмові з журналістами, згадуючи свій шлях з загиб до космонавти, дякував своєму командирі за те, що він з увагою ставився до молодих льотчиків, ніколи їх не пестив, виховував у них самостійність, цінував у підлеглих ініціативу, особисто стежив за діями льотчика у несприятливих умовах, не підкачував, а вимагав — треба вміти приймати рішення в напруженій ситуації.

Командир відзначався й про те, як наголошує космонавт, щоб льотчик гартували себе фізично, у спорті. В. Биковському це дуже знадобилося пізніше під час підготовки до космічного польоту. Дійсно, серед космонавтів Валерія Биковського виділялися такі риси характеру, як мужність, надзвичайна витримка і стійкість.

Для кіровоградців ці факти цікаві тим, що полковник Голубев у роки Великої Вітчизняної війни був веденим трічі Героя Радянського Союзу О. І. Покришкіна у 16-му гвардійському полку. В боротьбі з фашистською армією, льотчики цього полку знищили 697 ворожих літаків, виволокли Україну. А початок свій полк веде з кіровоградської землі: сформований 1939 року у нашому місті, дислокувався у колишньому військовому містечку на околиці — Новомиколаївці.

І зараз, проживаючи у Києві, Георгій Гордіонович виховує юних патріотів, написав мемуарні літературно-художні твори: «У ларі з «Сотним» і «Друзі мої льотчики», які вийшли у видавництві ДТСААФ.

В біографіях космонавтів, як і ветеранів війни, не фіксація певних дат і подій — в них відображення героїчного часу років боротьби за незалежність нашої Батьківщини і прекрасного виховання. Космос став це однією галуззю використання розуму і рук радянських людей. Так зберігаються традиції, приношуються слава героїв Великої Вітчизняної.

С. БОНФЕЛЬД,
голова обласної секції пам'яток науки і техніки Товариства охорони пам'яток історії та культури.

ТРИ ДНІ

гостювали в Кіровограді піонери з Толбукінського округу НРБ. Вони завітали до обласного центру по дорозі з Одеси до Києва, звідки поїдуть до Чернівців.

Знайомство юних димитровців з містом почалося з екскурсії. Разом з екскурсоводом та представником БММТ «Супутник», які підкувалися про гостей, діти з Болгарії оглянули визначні місця Кіровограда, побували в КВЛЦА, зустрілися в обласній юнацькій бібліотеці

МАРШРУТАМИ «СУПУТНИКА»

імені О. Бойченка заклали КІД у середній школі № 14. Увечері юні гості відпочивали в дискотекі «Олімпія», відвідали кафе «Юність», яке відкривалося одним із центрів відпочинку зарубіжців. Чимало друзів з'явилася в Толбукінці Кіровограді. Прощаючись із ними, своїми радянськими ровесниками, гості відідали пам'ятки про затишні, обмінялися подарунками.

І. ЦИБУЛЯК
м. Кіровоград.

— Ні почуття озолюді-ли вами при звіль-ці про рішення Радян-ського уряду дозволити вам повернутися в СРСР?

— Це навіть важко пе-редати. Душили слюзи. Мабуть, уперше за час, проведений у США, це були слюзи радості. Од-разу десь позаду зали-шився страх — вічний су-путник мого існування у США. Якби й цього разу одержала відмову, життя не мало б сенсу. Кажу про це так упевнено, тому, що іншого виходу для себе просто не бачу.

Після того, як дістали дозвіл на повернення, всі згадували Батьківщину. За-були про черги, складнос-ті з продуктами тощо, а коли відправлялися за кордон, це було однією з причин від'їзду.

— Ви не були на Бать-ківщині майже 8 років...

— Так, ці роки багато що змінили в моєму жит-ті. Це як сон довшинною у вісім років. Тільки там, у Нью-Йорку, дуже страшно було прокидатися. Ра-нок завжди лякав своєю невідворотністю, безви-хіддю, порожнечою. Тут же, на рідній землі, вран-ці хочеться вдихнути по-більше повітря, занурити-ся в щоденні турботи дня. Як багато змінилося! Лю-ди стали жити краще, все менше стає нерозв'язних питань. Величезний вплив на всіх нас, «колишніх», справило XXVII з'їзд КПРС. Коли хтось і сумнівався, то в ті дні остаточно зро-бив свій вибір.

— Західні засоби інфор-мації намагаються пре-дставити рішення про по-вернення на Батьківщину колишніх радянських гро-мадян не більше, ніж но-стальгією. Які істинні при-чини, що спонукали вас і сотні інших людей зроби-ти цей крок?

— Ностальгія — це тіль-ки одна з причин. І при-чому далеко не головна. Опинившись у США, пі-знаєш не просто інший світ. Починаєш усвідом-лювати, що ти — людина другого сорту на все жит-тя, що залишилося, чи, як називали нас американці, «зелений». Тут немає міс-ця почуттям, усе перево-диться на гроші, все має свою ціну. А коли ти ще й з СРСР, то становиш інте-рес лише доти, поки гото-вий поливати брудом свою колишню вітчизну. Як це робиться, я вже розпо-відав в своїх листах. Ще кілька прикладів. Радіо-журнал «Горизонт», що виходить для прибулих у США на проживання іно-земців, закликає всіх слу-хачів надсилати в редак-цію відомі їм адреси ра-дянських людей, настроє-них на виїзд і незадо-волених умовами життя в СРСР. У Відні, де відбу-вається «сортування» при-булих, наполегливо вима-гають заповнення спеці-альним бланком на друзів і просто знайомих єврей-

ської національності для підготовки фальшивих ви-кликів на виїзд в Із-раїль від неіснуючих ро-динців. Цікавляться їх ма-теріальним становищем і направляють «неіснуючим» речові посилки, щоб ви-стачило на дорогу до Від-ня. Так стимулюють виїзд з СРСР. Так організову-ють все нові провокації

ротної справедливої ка-ри. А ось тих, хто поки-нув свою країну у наш час, вони здебільшого знева-жають. І навіть не нама-гаються це приховувати. Ми для них — незвані гос-ті, нахлібники, яких тре-ба забезпечувати житлом, давати роботу.

Краще простежити за долею колишніх радян-

нення: «Тут в усьому від-чуваюся себе мертвим. Я відчуваю, що моє життя перетворилося в траге-дію, з якої був один ви-хід — повернення на Батьківщину».

Під цими словами під-писались би багато з нас, тих, хто бездумно залишив СРСР. І, повірте мені, нині

«Кейс», у банку якої вона працювала касиром. Оби-цяли всі блага за заяву про повернення у США, забезпечили телефонами американського посоль-ства у Москві. Прилетів-ши у Москву, Гонта «за-вередувала»: відмовилася оплачувати готель, стала вимагати квартиру в Мо-скві, безплатні білети до Чернівців. Словом, їй потрібен був привід. Ми всі одразу ж від-вернулися від неї, відчувши, що це зви-чайна антирадянська провокація. Мета, яку нею переслідували американці, зрозумі-ла: настроїти проти нас, тих, хто повер-тається до СРСР, ра-дянських людей, пі-дрвати довіру до нас радянських офіційних властей, ну і, звичайно ж, зменшити кількість ба-жаючих покинути «землю обітовану».

— Виходить, що прово-кація з Гонтою була ста-ранно спланована?...

— Я в цьому не сумні-ваюся. Все готувалося за-вчасно.

Я дзвонила в Нью-Йорк своїм друзям, котрі чека-ли повернення в СРСР, після того, як все це тра-пилося. Вони підтвердили, що Гонті і сім'ї оплатили всі витрати за авіапереліт Нью-Йорк — Москва — Нью-Йорк, три тисячі до-ларів вручили у Москві в американському посольстві як компенсацію за зава-дані збитки. В аеропорту Нью-Йорка була влашто-вана прес-конференція, де Гонта, котра ще вчора за-являла про тугу за Бать-ківщиною, виглосила: «Жити в Америці — най-краще».

Ян відомо, Поліно Васи-ліану, ви поверталися в СРСР разом із Гонтою, чи не могли б ви розповісти про цю історію більш де-тально?

— З Файною Гонтою я знайома три роки. Вона так, як і я, була членом клубу, що об'єднує в Нью-Йорку прибулих із СРСР, котрі не бажають поривати зв'язків зі своєю батьківщиною. Чотири ра-зи вона клопотала про повернення в СРСР. Ба-чили б ви, скільки сліз во-на вилила, благаючи віри-ти їй щирому бажанню повернутися, закликала до милосердя, просила пожаліти дітей. Правда, ми й тоді помічали, що поводитися вона якось дивно: уникала прес-кон-ференцій, публічних ви-ступів, просила про по-ручительство перед радян-ським посольством. Один із нас — Рашид Атамалі-беков — попереджав, що Гонті не можна вірити, бо вона тісно зв'язана з сіо-ністами. А їй повірили. Уже в літаку вона розка-зала мені, що перед від'їз-дом до неї на квартиру прийшли керівники сіо-ністської організації

тсь, ніби чують про це аперше. Деякі не вірять, що я кинула цей «рай». Таким я відповідаю, що це все треба відчутти на собі, щоб зрозуміти до кінця.

Ось останній приклад. До мене в Житомирі звер-нулася лікар другої мі-ської поліклініки Олек-сандра Яківна Касьянова. Повідала історію про те, що у Львові у неї живе брат, котрий працює так-систом. У сім'ї двоє до-рослих дітей. Нині вони розмірковують, чи виїзди-ти в Ізраїль на запрошен-ня родичів, просять по-ради. Ми багато говори-ли з нею про життя наших земляків на чужині. Я розказала їй усю правду, без прикрас і без лозун-гів. Думаю, вона повіри-ла, сподіваюся, що пові-риць і її брат. І на кілька поколінь долі стає менше.

Часто замислююся: у чому ж головна причина, що спонукала мене 8 ро-ків тому залишити СРСР, і дедалі більше доводжу висновку, що вирішальну роль тут відіграла радіо-пропаганда, яка породила найгірший захват усім західним, прищепила в той час зневагу до всього ра-дянського. Гіркий урок, оплачений споною. Хви же інші не повторять його.

— Після опублікування наших листів багато на-ших читачів висловили своє ставлення до цієї іс-торії. Чи була у вас мож-ливість ознайомитися з їх думкою?

— Так, я читала всі три номери «Молодого кому-нара», в яких публікува-лися листи читачів, що відгукнулися на мою спо-відь. Мені турботливо пе-реслав ці газети в Нью-Йорк мій брат з Олек-сандрії. Гіркі слова прав-ди. Я розумію людей, що засуджують мій вчинок, справедливо розцінюючи його як зраду. Відверто кажучи, соромно дивитися людям у вічі. Я заслужила презирство, а зустріла тут розуміння і співчуття, за-цікавленість у моїй долі. На ділі переконалися, що означає радянський гума-нізм. Я готова зустрітися з тими, хто все ще марить західною свободою, від-повісти на їх питання, можливо, відкрити їм очі і застерегти: «Чужина Ві-тчизною не стане».

Ю. СЛАВІН,
журналіст.

Житомир — Кіровоград.

Р. С. Коли цей матеріал уже був підготовлений до друку, ми зустрілися з Поліною Василіану в Олек-сандрії у її брата Євгена Івановича Шушанського. Була довга розмова про нові враження, зустрічі з друзями, рідними і близькими, про проблеми з про-пискою і житлом. Поліна Василіану поділилася ра-дістю: її прийняли до радянського громадянства. Бе-режно дістала і розкрила радянський паспорт. На очах появилися слюзи. Сльози людини, що втратила і повернула Батьківщину.

"ЧУЖИНА ВІТЧИЗНОЮ НЕ СТАНЕ"

Велика група колишніх радянських громадян, котрі в різний час виїхали на Захід, повернулася в СРСР. Серед них і Поліна Сташевська, про до-лю якої «Молодий комунар» розповідав рік тому, у квітні 1986 року, в публікації «Цього ви собі не пробачите...».

Історія колишньої киянки викликала велику чи-тальську пошту. Багато відгуків редакція вмістила на сторінках газети. До «МК» продовжують над-ходити листи, автори яких цікавляться дальшою долею Сташевської. Наш кореспондент зустрівся з Поліною Василіану і попросив її відповісти на деякі питання.

проти нашої країни. Саме так розбивають людські долі.

Коли стало відомо, що колишнім радянським гро-мадянам дозволено по-вернутися на Батьківщину, сіоністські організації, турбуючись у першу чер-гу про свій престиж, пу-стили в хід усі можливі прийоми, щоб перешко-дити нам повернутися. Із радіодинаміка щодня чу-лося: «Як тільки ступите на радянську землю, вас відправлять у тюрму чи в кращому випадку за-шлють до Сибіру. На ко-лишнє місце проживання вам ніколи не поверну-ться». Передачі аналогічно-го змісту показувало те-лебачення, з усіх сил на-магалися відвернути нас від СРСР і «пропагандис-ти» всіх мастей. Не ви-йшло.

— Ви сказали, що аме-риканці вважають прибу-лих з СРСР людьми дру-гого сорту...

— Саме так. Вони не мо-жуть зрозуміти, чого ми поїхали з Росії, і запиту-ють: «Чому ви тут?». Їм зрозумілі причини, що спонукали росіян та лю-дей інших національнос-тей нашої країни шукати частку на чужині на по-чатку XX століття і в пе-ріод так званої економіч-ної еміграції 30-х років. Можуть зрозуміти вони і тих, що запламували себе злочинами і втекли за кор-дон після закінчення вій-ни у страху за невідомо-

ських людей. Думаю, це найпереконливіші аргу-менти.

Колишній радянський льотчик Біленко (про нього писала «Літератур-ная газета»), котрого слу-хали навіть у конгресі США, зараз мислосуд і цим собі заробляє на про-життя. Шевченко — у ми-нулому дипломат — ви-пустив книгу антирадян-ського змісту, яка не зна-ходить збуту, оскільки та-кою літературою тут ні-кого не здивуєш. Він — частий гість у єврейських аудиторіях, де клянуться «в любові» до батьківщи-ни. Тим і заробляє собі на хліб. Особливо важко тим, хто відмовляється брати участь у галасли-вих антирадянських збіго-виськах і доводить, що опинився в США не з по-літичних мотивів. Їм склад-но знайти житло, роботу, та й просто вижити. Ра-зом зі мною в СРСР по-вернувся Тарас Кордон-ський, котрий дев'ять ро-ків тому виїхав у США із Москви. Будучи професій-ним музикантом, у США, щоб проіснувати, він зму-шений був навчитися ши-ти на машинці, займався прибиранням приміщень, мислосуд і всі ці дев'ять років не мав свого житла. На прес-конференції у Вашингтоні напередодні повернення на Батьківщи-ну він сказав, відповідаю-чи на запитання журна-лістів про причини повер-

СВЯТО РОЗМАЙ-СЛОВА

13 квітня — обласний День поезії. Перед багатотисячною аудиторією робіт-ників, хліболюбів, студентів і учнів звітуватимуть красивим словом поети Кірово-градщини. Поряд із досвідченими авторами вийдуть на кін всевадної поезії чле-ни літстудій Кіровограда Олександрії, Новомиргорода, Добровеличківки, Малої Виски та багатьох інших міст і сіл нашого краю.

Цей рік особливий. Ювілейний. Тож лейтмотивом усіх поетичних звітів стануть твори, присвячені 70-річчю Великого Жовтня. Під девізом: «У вінок всенародного свята!» дунатимуть вірші про народ і партію, радянське єднання і чарівну при-роду рідної землі. Отже, звітують поети Кіровоградщини.

Тамара ЖУРБА

СПЕКА

Йшли ми стежками,
Дорогою довгою,
Шляхом, якому
Немає кінця.
Очі горіли
Сузою трияпогою,
Землю безжалю
Палили сонця.

Тенькала-рвалася
Душі павутинця,
Краяло небо
Легке ластів'я.
Поле мовчало,
Як втомлени жінка.
Спека і спрага
Нестерпна моя.
Десь лиш у пам'яті
Холодом полюсним
Крипля грем'їла —
Живляюша водою.
Щось ти казав мені

Радісно-болісно...
Міліла дорога
І гайда хліда
Я ж тільки й мовила:
«Боже, як палить!
Небояво тале.
Димлять спорніші»,
Слово моє
Задіянулось і впадо...
Спека серпнєва,
Спека дупі.
с. Іванівка,
Долинський район.

Наум ДОБРІН

ВЕЛИКИЙ ЧАРІВНИК

(М. Л. Кропивницький у ролі Павука).

Пливе зимова ніч дзвінка,
Висять зірки над виднокраєм,
Прем'єра нині, Павука
Марко Лукич уперше грає.
Він так у роль свою ввійшов,
Сьогодні він в такім нахненні,
Що у людей холоде кров:
Та це ж насправді — не на сцені.
Прийшла розплата, і Павук,
Глитай, покараний амірає.
Хитнувся зал од сплеску рук,
Од крику грізного. Минає
Хаїлина, друга... Врогу знов
Завіса пурхнула, як птиця.
— О, він живий, живий! Дивіться!
Ще летить він людську кров
— Так бий проклятого мерщій! —
І зал згойдувся в гніті.

А він всміхається — живий! —
І очі — добрі та щасливі.
— Та це ж Лукич! Та це він грає! —
І квіти падають під ноги.
А він ховає спльозу в рукав.
Відчувши радість перемоги.
м. Кіровоград.

Роман ЛЮБАРСКИЙ

* * *

Я перекривав стик.
И звук, что ничего не значил,
Что растворялся в стене, плече,
Вершины символы достиг.
И вот укунула змея,
Лес отодвинулся мошным эхом,
И сыч из теплого гнезда
Завыл поляну сонным смехом,
И вот рассерженный мороз
Зажал в объятьях горло леса...
И напряженный звук донес
Щелчок курка в руках Дагеса,

Диск-Зал

Фотомонтаж В. ГРИБА.

Сервіз домашній, запах чайний...

Про неї ми чули багато. Її — менше, іноді по радіо й ТБ одну-дві пісні. А тут одразу вісімнадцять! Коли я похвалилася знайомому, що маю диск — гігант Вероніка Доліної «Позвольте быть вам верной», він не без скепсису відповів: «Напевне, суцільні «ох» й «ах»...»

А от і ні. Жінки, звісно, люблять позіхати, поплакати й виконуючи чужі пісні, а коли ти сама ще й автор музики та віршів — такі можливості потроюються, одначе В. Доліна пісні не зловживає. Провідні теми її пісень на цій пластинці — дитинство, творчість, кохання — подаються без екзальтації, а якщо і з сентиментами, то не тими, до яких просяться епітети «сльозливі» чи «солодкі». Скоріше це романтика, але в основному не піднесена, а земна, буденна, побутова. Тут «сервіз домашній, запах чайний» й дитячий профіль золотон» (композиція «Формула») незримо присутні навіть там, де в тексті «слева грозы, справа грозы, сверху стан об-

денна, побутова. Тут «сервіз домашній, запах чайний» й дитячий профіль золотон» (композиція «Формула») незримо присутні навіть там, де в тексті «слева грозы, справа грозы, сверху стан об-

лаков» («Я сама себя открываю»).

Сім'ю і дітей, погодьмося, під гітару не часто оспівують. А Доліна з усім цим не просто доходить до слухача, а часом обрушується на нього! Від «Полнолуния», «Романса», «Легенды о сфинксе», «От твоего дома» аж страшно стало.

Автор і виконавиця не соромиться й відверто

про себе співати («Голоса», «Последняя песня»). Якщо звертатися до себе «дорога» в першій із названих композицій викликає подивитися ухмішку і схилятися до ліричної героїні, то друга може бути і була, нею доводилося чути епітети й як кокетливий комплімент власній творчості. Правда, кокетство це не без тривалого за можливі неспад-

Деякий протест виявляється у кінці заглавом дуже прощальної і доріжної пісні «Старик». Чому співачка просить долю бути особливо милостивою саме до московських діду-сів і бабусь? А як усі інші?

Втім, може, Вероніка Доліна захотіла ще й так проявити любов до свого міста... Якщо уявити виділити на диску «московські» й «підмосковні» пісні, то «Няня» — безсумнівний лідер. «Стала птица у воды» на Чистих Прудах, маленька дівчинка у

великому місті, що було для неї великим світом, засипала милу бабу Грушу різними «Що це?» і на все діставала відповідь: «Это все — твоя судьба». Ця простенька за мелодійним рішенням (дуже, до речі, схожа на «Я сама себя открываю») пісенька мені здалася однією з найкращих на диску.

«На даче», «Муколынка», «Автограф» — можливо, дещо слабші від інших речей. Остання ледно перегукується з нашумілим «Милостра». Але, «Я бабу, що з коханим роком вола вперто піднімається на вишній сибель», — пісню в анотації до диска В. Окуджави. Його ж словами й думкою й заглавля вразили під ілюстрацією на суд побитих бардівської пісні доробку В. Доліної:

«У неї все, що необхідно для справжньої поетичної роботи: обдарованість, смак, прагнення, натхнення і певний загадковий елемент, який досі, на щастя, ще не вичислений».

Н. ДАНИЛИШКО,
ведуча «Диск-залу».

Скрипка маестро і хвилі Дунаю

1. Лист з Відня. Квітень, 1945 рік.

«Рідна моя! Чи гадалось коли-небудь, що свій двадцятий день народження я зустрічати тут, далеко від тебе у Відні. Відома ще не закінчилася, але ось-ось... Мамочко, як я чекаю зустрічі з тобою. Сьогодні вранці Шота (я писала тобі про його грузинського друга) приніс бунет вірнських троянд, він зірвав їх у саду старої фрау Ельзи, яка — уяви собі! — була знайома з Йоганном Штраусом. На її весіллі маестро грав «Назні Віденського лісу» і «Голубий Дунай». Знаєш, мамочко, у мене з дитинства Дунай асоціюється з поезією штраусівського вальсу і коли я побачила цю ріку, мені стало сумно, — похмурий цей Дунай, холодний. Мабуть, щоб зрозуміти веселого маестро і віденців, які божеліли від його музики, треба жити на березі Дунаю. І треба, щоб не було війни! Бережи себе, моє рідненько. Сiero я повернуся. Цілую тебе, твоя Тамара».

2. «На прекрасному голубому Дунаї».

Фрау Ельза справді знала Штрауса і справді на

їй веселі маестро грав вальси. Тоді вже сивий і усталений, він залишався все таким же простим і демократичним, як в свої вісімнадцять літ, коли вперше диригував оркестром з метою не улаштуватися, а допомогти сім'ї, що не зводила кінців з кінцями. В ім'я нової любові батько залишив дружину і п'ятеро дітей без засобів існування. Так і вийшло, що юний Йоганн Штраус-син став суперником свого батька, на той час улюбленця віденців. Явище безпрецедентне в історії музики. Одразу ж після першого свого концерту, незважаючи на спроби батька зрівати вступ сина, Йоганн скorio віденців і протягом більшого п'ятдесяти років залишався некоронованим «королем» вальсу. Віденці прощали йому деяку легковажність, непослідовність, прощали навіть те, що співець революції 1848 року, автор «Револьюційного маршу» і «Пісень барикад» через кілька років створив вальс «Мир-

тові вінки» на честь одруження імператора Франца Йосифа з баварською принцесою Єлизаветою. Прості віденці любили Шані (так називали його у Відні), який ніколи не відмовляв у допомозі, грав для городян, ділив з ними хліб-сіль. Та не тільки за демократизм поведінки любили віденці Штрауса, — за демократизм його музики!

3. Продовження теми.

Серед численних творів Штрауса третину займають його вальси. Серед них особисто мені найдорожчий «Голубий Дунай». Сам Йоганн Штраус не сподівався, що цей вальс матиме такий успіх. Написаний для хорвої капели зі слабким літературним текстом, вальс «На прекрасному голубому Дунаї» не відразу став популярним, на відміну від «Казок Віденського лісу», «Життя артиста» чи «Імператорського вальсу» («Королівський вальс»). Вальс «Голубий Дунай» починався широким вступом. Тихо-тихо з невеличкого струмка починалася річка, яка, наближаючись до Відня, набирала сили, могутності, ніби готуючись до

зустрічі з містом і його народом. Вальсозі теми змішували одна одну, на низуючись на ссержень штраусовського пейзажу.

Йоганн Штраус легку «побутову» музику перетворив у серйозну, «високу». У теоретичній композиції значення місце вальса-жало Росії, але це вже тема для окремої розмови. Сьогодні мені хотілось би, щоб кожен з вас пригадав чарівний вальс «Прощання з Петербургом», який для мене звучить найсумніше з усіх вальсів Штрауса. В його житті було так багато радощів, натхнення, зустрічей. Але були і прощання. Як у кожній людині. І все ж постійна кода музики маестро: радійте життю! Радійте життю, слухаючи «Назні Віденського лісу», милуючись «Трояндю з півдня», вальсуючи під музику «Голубого Дунаю».

4. Підпис під знімком.

Квітень, 1945 року. Віденці. Радянські воїни-визволителі кладуть вінки на могилу великого австрійського композитора Йоганна Штрауса-сина.

В. ЛЕВОЧКО.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Неділя

12 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.05 — «Подорож» у Коломну». Науково-популярний фільм. 8.30 — Ритмічна гімнастика. 9.15 — Тираж «Спортлото». 9.30 — Будильник. 10.00 — Служба Радянському Союзу! 11.00 — Радіо пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Музичний мост. 13.00 — Сіль-

ська година. 14.00 — Здоров'я. 14.45 — Сьогодні — День Військ протипіхотної оборони країни. Виступ головнокомандуючого Військами протипіхотної оборони — заступника міністра оборони СРСР, діда Героя Радянського Союзу, головного маршала авіації О. І. Кондунова. 15.00 — Концерт ансамблю пісн і танцю Московського округу ППО. 15.45 — Людина, Земля, Всесвіт. 16.15 — Концерт маестра мистецтв і творчої молоді Вірменії в Центральному концертному залі. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Мультифільм. 18.55 — Всесоюзний телеконкурс «Голарні пісні». 19.40 — Фільм «Давай одружимося». 21.00 —

«Час». 21.40 — Футбольний огляд. 22.25 — Світ і молодь. 23.25 — Новини.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.15 — Ритмічна гімнастика. 10.45 — Сьогодні — День космонавтики. «Зоряні та земні стежки». Телекарт. 11.15 — Художній фільм для дітей. «Політ з космопланом». 12.35 — Програма передач. 12.40 — Новини. 12.55 — Слава солдатським. 13.55 — Кітрусині кінозал. 15.00 — Село і люди. 15.30 — «Імпровізація». Естрадна програма. 16.00 — Кубок європейських чемпіонів з гандболу. Йоганн. Фільм. «Спартак» (Київ). «Штінца» (Румунія). 17.16

— Дивосвіт. 18.00 — Концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — «Світ поезії». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній фільм «Вінтаж без маріювання». 23.10 — Актуальна камера. Вечірній випуск

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарпядку ставай! 8.20 — Виступ ансамблю пісн і танцю «Молодість» Новокузнецкого. Вудинку культури профтехосвіти. 8.40 — Фільм «Добрі наміри». 10.00 — Із скарбниці світової музичної культури. М. Мясковский. Концерт для віолончелі з оркестром. 10.40 — Програма Литов-

ського телебачення. 11.45 — Документальний телефільм. 12.35 — Російська мова. 13.05 — Мультифільм. 13.25 — «Про балет». Хореографія К. Голізовського. 14.40 — Рекліма. 14.45 — Документальний телефільм. 15.25 — Кінопанорама. 17.00 — Очевидне — неймовірне. 18.00 — Футбол. Чемпіонат СРСР: «Спартак» — ЦСКА. 18.45 — Вечірня назка. 20.00 — Спортивна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільм «Президія долі».

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050. МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-55-65; відділів робітничої молоді та внутрішнього життя, сільської молоді — 2-53-94; пропаганди, листів і масової роботи — 2-59-82; учнівської молоді, мовально-естетичного виховання — 2-55-65; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-53-22; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.
Друкарня Імени Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України м. Кировоград, вул. Глінки, 2.